

A brit EU-tagság helyi idő szerint 23 órakor, közép-európai idő szerint éjfélkor szűnik meg. Az Európai Unió és elődszervezetei történetében még nem volt példa teljes jogú tagország távozására.

Az Egyesült Királyság 47 évet és egy hónapot tölt a távozás pillanatáig az Európai Közösség, majd utódja, az Európai Unió tagországaaként, ugyanis 1973. január 1-én lépett be az akkori EK-ba, Dániával és Írországgal együtt. A Brexit-folyamat a 2009-ben életben lépett Lisszaboni Szerződés kilépési mechanizmusának első alkalmazása is egyben.

Theresa May akkori brit miniszterelnök 2017. március 29-én indította el hazáját az Európai Unió kijárata felé, aktiválva a Lisszaboni Szerződés 50. cikkelyét, amely a kilépési folyamatot szabályozza. A cikkely maga is jogi újdonság volt az EU történetében, hiszen korábban nem létezett külön szabályozási mechanizmus kilépések esetére.

Az 50. cikkely értelmében a távozni kívánó tagország uniós tagsága a kilépési szándék hivatalos bejelentése után két évvel, vagy ennél korábbi kilépési időpontot rögzítő megállapodás esetén a megállapodás hatályba lépésével megszűnik.

Az Egyesült Királyság ennek alapján eredetileg tavaly március 29-én lépett volna ki az EU-ból, de a Brexit-folyamatot kísérő heves belpolitikai viták miatt Theresa May, majd hivatali utódja, Boris Johnson jelenlegi konzervatív párti miniszterelnök is halasztásokat kért, amelyeket az EU rendre jóváhagyott.

A legutóbbi halasztási döntés jelölte ki a Brexit január 31-i határnapját. Ez a határidő az eddigiektől eltérően teljesülni fog, mivel az elmúlt napokban a brit parlament és az Európai Parlament is törvénybe iktatta a kilépés feltételrendszerét rögzítő megállapodást, így a brit EU-tagság megszűnésének jogi akadályai immár nincsenek.

A brit kormány hangsúlyozottan visszafogott rendezvényekkel készül a Brexitre, Johnson azon meghirdetett céljával összhangban, hogy a Brexit-folyamat lezárulása után a bennmaradást és a kilépést pártoló táborok ellentétei által feltépett társadalmi sebek gyógyításának időszaka következzen.

A Downing Street péntek hajnali tájékoztatása szerint a kabinet Boris Johnson elnökletével a nap folyamán kihelyezett ülést tart az északkelet-angliai Sunderland városában.

A londoni miniszterelnöki hivatal szerint azért esett választás Sunderlandre, mert a brit EU-tagságról 2016. június 23-án tartott népszavazás után ebben a városban jelentették be először, hogy a helyi szavazók többsége a kilépésre voksolt.

A referendum országos átlagban a Brexit-tábor szűk, 51,89 százalékos győzelmével végződött, Sunderlandben azonban ennél sokkal nagyobb, 22 százalékpontos többségbe kerültek a kilépést pártolók.

Boris Johnson a Brexit pillanata előtt egy órával, brit idő szerint 22 órakor televíziós beszédet intéz az országhoz. A Downing Street által előzetesen ismertetett részletek szerint a miniszterelnök kijelenti: a kormány és az ő személyes feladata most az, hogy ismét egységbe terelje a nemzetet.

Johnson szerint azonban most a legfontosabb feladat annak kijelentése, hogy a Brexit nem valaminek a vége, hanem egy új fejezet kezdete, a tényleges nemzeti megújulás és a változás pillanata.

"Olyan új korszak hajnala ez, amelyben már nem fogadjuk el többé, hogy az életesélyeket, az Önök családjának életesélyeit az határozza meg, hogy ki melyik ország részben nőtt fel" - fogalmaz majd esti beszédében Boris Johnson.

Hozzáteszi: ez az a pillanat, amikor megkezdődik az egyesülés, a felzárkózás folyamata.

Johnson esti beszédével egy időben egy visszaszámláló órát vetítenek a kormányfői hivatalnak otthont nyújtó Downing Street falaira, és a környező kormányzati negyed, a Whitehall más épületeit is fényjátékokkal világítják meg.

A kilépés napjára a londoni parlament épületegyüttese előtti tér, a Parliament Square összes zászlótartó oszlopára felvonták a Union Jacket, vagyis a brit lobogót.

A nap folyamán különlegesen tervezett, 50 penny névértékű Brexit-pénzérme is forgalomba kerül "Peace, prosperity and friendship with all nations" - Béke, jólét és barátság minden nemzettel - felirattal.

Állampolgári kezdeményezés indult annak érdekében is, hogy a Brexit pillanatában megszólalhasson a londoni parlament órájának világhíres harangja, a Big Ben. A brit kormány azonban ezt nem támogatta, azzal a hivatalos indokkal, hogy az évek óta teljes felújítás alatt álló, jelenleg nem működő óra- és harangszerkezet egyszeri üzembe helyezése több százezer fontba kerülne. Nem hivatalos értékelések szerint azonban a kormány - tekintettel a társadalom EU-párti táborára - elsősorban azt akarta elkerülni, hogy a Brexit alkalmából szervezett rendezvények ünneplésnek tűnjenek.

A kilépés pillanatában kezdetét veszi az alapesetben 11 hónapos átmeneti időszak, amelynek

elsődleges célja, hogy London és az EU átfogó kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodást köthessen.

Az átmeneti időszak lejártáig jórészt a jelenlegi szabályrendszer marad érvényben az Európai Unióval fennálló viszonyban, vagyis legalább az idei év végéig semmiféle érdemi változás nem lesz érzékelhető olyan területeken, mint az utazás, a bevándorlási szabályok, a légitözeledés vagy a kereskedelem.

Forrás: MTI